

Duben 2026

Vítězství TISZA v Maďarsku a evropský politický mainstream

Karel Sál

Shrnutí

„Parlamentní volby v Maďarsku vyhrál pravicový populist.“ Takové titulky jsme sice v novinách neviděli, ale byly by bezpochyby pravdivé. Vítězství Strany respektu a svobody (Tisztelet és Szabadság Párt; TISZA) Pétera Magyara a Orbánův přechod do opozice po dlouhých 16 letech ve vládě je však interpretováno jako zásadní zlom v evropské politice a jakýsi bod obratu od posilování pravicových a národoveckých stran napříč EU. Takový pohled je ale bohužel lichý. Skutečná situace v Maďarsku po vítězství opoziční platformy TISZA je totiž mnohem složitější, než se může zdát zpoza českých hranic.

Opozice se integruje

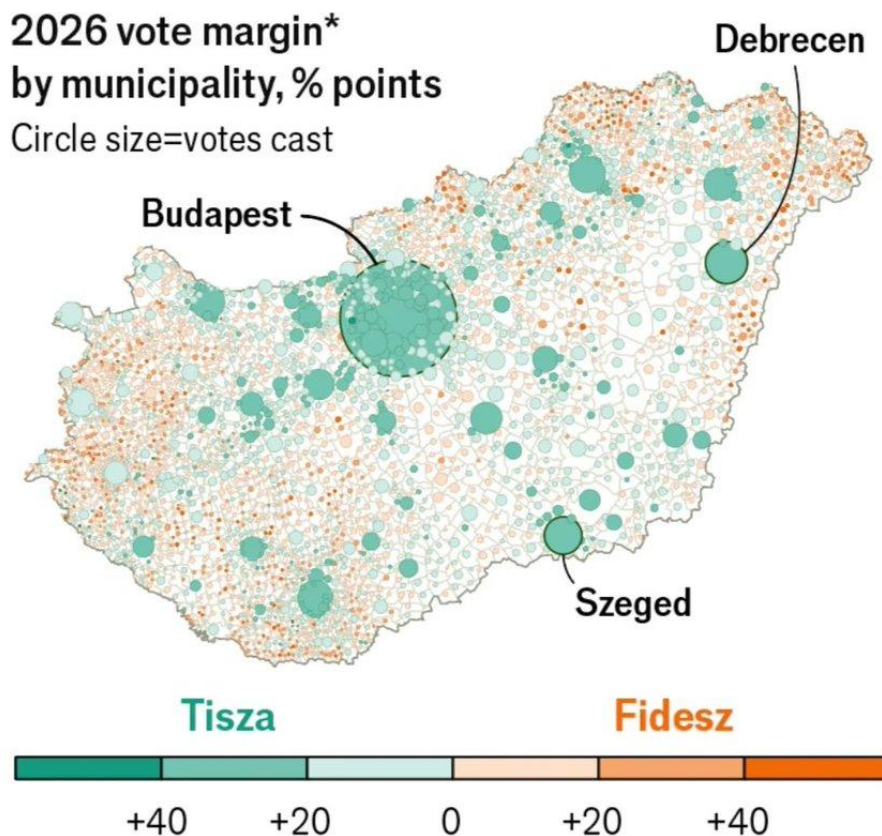
Každý dobrý příběh musí obsahovat charismatického hlavního hrdinu, padoucha a několik dějových zvratů, které nakonec skončí happy endem. Parlamentní volby v Maďarsku se tomu možná na první pohled mohou blížit. Péter Magyar toho za dva roky stihl hodně. Nejprve se rozloučil s FIDESZ, vstoupil do skomírající strany TISZA a tu následně dokázal v evropských volbách vytáhnout na 29,6 % a zajistit tak sobě a šesti kandidátům europoslanecká křesla. Evropské volby potvrdily, že v Maďarsku stoupá poptávka po unifikované opozici, která by dokázala dosavadní vládní většinu odstavit od kormidla. Evropský mandát Magyarovi posloužil jako odrazový můstek pro další kroky. Sám se netajil tím, že práce v Evropském parlamentu pro něj není prioritou: „Zároveň nemám ambice stát se poslancem Evropského parlamentu, rád bych do parlamentních voleb v roce 2026 pracoval tady doma, abychom si mohli vzít zpět naši zemi.“ (Unyatyinszki, 2024; překlad autora).

Následovala intenzivní předvolební kampaň, která de facto běžela dva roky, ale došlo také na taktické dohody v rámci opozice. Lídrovi TISZA hodně pomohlo, že dosavadní etablované opoziční strany, např. koalice DK–MSZP–Párbeszéd pártszövetség, utrpěly v evropských volbách drtivou porážku a další, jako např. Jobbik, maďarští Zelení či hnutí Momentum, se ani nedostaly přes pětiprocentní volební klauzuli. Úspěch nového projektu TISZA tak uspil integraci či dobrovolnou absenci dosavadní opozice. V květnu 2025 vyzval bývalý předseda opoziční strany Momentum András Fekete-Győr ke společnému postupu, který měl spočívat v koordinovaném odstoupení z volebního klání a podpoře TISZA. Většina relevantních stran nakonec na takové řešení přistoupila, a to včetně Maďarské socialistické strany (MSZP), bývalé vládní strany v letech 1994–1998 a 2002–2010. Střet o vládní většinu s FIDESZ tak byl de facto binární volbou mezi systémem Viktora Orbána a vyzývatelem Péterem Magyarem. Musíme si uvědomit, že v Maďarsku vyrostla jedna generace mladých lidí, kteří si ani nepamatují dobu, kdy Viktor Orbán nebyl premiérem.

Už na začátku roku 2025 TISZA v některých průzkumech veřejného mínění dokázala favorizovaný FIDESZ přeskočit, což byla situace, které jsme v Maďarsku nebyli svědky po celé desetiletí. Zásadní byla kontaktní předvolební kampaň, která z tohoto mladého a do jisté míry neokoukaného politika udělala reálného vyzývatele Viktora Orbána. Péter Magyar vsadil na domácí témata a kritiku Orbánovy vlády kvůli korupci a rostoucím životním nákladům, což se nakonec ukázalo jako trefa do černého.

Udržet Kiskőrös

Pro vedení FIDESZu musely být výsledky studenou sprchou. Ačkoliv maďarský volební systém měl v mnoha ohledech pomáhat etablovaným stranám, které měly dostatek lokálně známých kandidátů, výsledky ukázaly, že stejně může pomáhat opozici. TISZA drtivě vítězila nejen ve velkých aglomeracích typu Budapešti, Debrecenu či Szegedu, ale bodovala i na venkově (viz mapa níže). Největším vítězným městem pro FIDESZ je Kiskőrös (Malý Kereš), okresní město s cca 13 tisíci obyvateli v župě Bács-Kiskun. Vládní straně chyběla masivní podpora dosud velmi disciplinovaných voličských skupin, zejména státních zaměstnanců, ale i důchodců. FIDESZ navíc oproti posledním parlamentním volbám v roce 2022 ztratil přibližně 20 % hlasů, avšak kvůli účinkům volebního systému přišel o 61 % mandátů (pokles ze 135 na současných 52 křesel). Problematickou se pro FIDESZ nakonec ukázala právě ona část personalizovaného systému, která měla sloužit jako pojistka. K vítězství totiž v těchto jednomandátových obvodech stačí pouze prostá většina (tzv. First past the Post system) a kandidáti FIDESZ v drtivém počtu případů skončili druzí. Odstup od vítězných nominantů TISZA v mnoha případech nebyl nijak velký, ale v systému, kde vítěz bere vše, to pro FIDESZ znamenalo pouze sčítání velmi ošklivých ztrát.

Zdroj: (Winter, 2026)

Kdo je Magyar a TISZA?

Opoziční TISZA jednoznačně pomohla vysoká volební účast, která se vyšplhala na téměř 79 %. Nárůst o 9,35 procentního bodu je mimořádný a překonává ho pouze případ Bulharska (+12,3 p. b.; více níže). To ukazuje na silný spor o povahu režimu uvnitř maďarské společnosti. Podobná vzednutí přestávají být v celoevropském měřítku výjimečná a u volebních urn se začínají objevovat voliči, kteří absentovali i několik volebních cyklů. Dalším plusem pro Pétera Magyar byl bezpochyby výběr témat do kampaně. Zatímco Viktor Orbán se zaměřoval na témata spojená s Evropskou unií a tématem Ukrajiny („Vypadá to tak, že vládu sestaví Volodymyr Zelenskyj, nebo já. Pokud si můžeme vybrat jen z těchto dvou možností, navrhuji, abych to byl já.“; Vilček, 2026), Péter Magyar se soustředil na kritiku dlouholeté vlády FIDESZ, především na případy korupce, klientelismu a také ekonomickou a sociální situaci. Ekonomické problémy maďarského hospodářství i omezené dodávky ropy prostřednictvím ropovodu Družba byly pro obyčejné Maďary důležitější než nebezpečí plynoucím z roztahovačného bruselské byrokracie a války na východní Ukrajině.

Důležitým faktorem, který nové straně dopomohl k ústavní většině, byla také okolnost, že Péter Magyar nepochází ze stejného politicko-kulturního okruhu jako předchozí reprezentanti opozičních formací, jako např. Péter Márki-Zay.

Péter Magyar byl dlouholetým vysokým představitelem FIDESZ, jeho bývalou manželkou byla do roku 2023 Judit Varga, ministryně spravedlnosti v letech 2019–2023. On sám se začal politicky angažovat jako obhájce protestujících obviněných z násilí vůči veřejné osobě, kterého se měli dopustit během demonstrací proti vládě Ference Gyurcsánye. Poté působil jako zaměstnanec maďarského ministerstva

zahraničních věcí (2010), diplomat v rámci stálého zastoupení Maďarska při Evropské unii (2011), později například vedl evropské právní ředitelství maďarské rozvojové banky (2018). V letech 2019 až 2022 byl generálním ředitelem studentského úvěrového centra. Ještě v dubnu 2023 byl dosazen vládou Viktora Orbána do správní rady celostátního autobusového dopravce Volánbusz. K roztržce s FIDESZ došlo až v roce 2024, kdy se postavil proti prezidentské milosti pro kontroverzního Endreho Kónyu, což vyvolalo veřejnou kritiku, a na protest rezignoval na všechny veřejné funkce.

Právě znalost nejvyšších kruhů FIDESZ přinesla Péteru Magyarovi autenticitu někoho, kdo bojuje proti zažitým politickým pořádkům a ví, jak systém změnit, nebo alespoň kde hledat největší problémy maďarské státní správy. K tomu připočteme opravdu masivní předvolební kampaň, která zahrnovala setkání s voliči v každé jen trochu důležitější obci, a výsledkem bylo drtivé vítězství. Péter Magyar nevyhrál proto, že sliboval něco diametrálně odlišného než Viktor Orbán, ale proto, že nabídl životaschopnou alternativu nepřilíš vzdálenou od toho, co nabízela FIDESZ. Dostat to, co slibuje Orbán, a trochu navíc (boj proti korupci, zahlazení zákopové války s Evropskou unií) nakonec po 16 letech vlády Viktora Orbána stačilo na ústavní většinu.

Evropský pohled

Vítězství strany TISZA je interpretováno různě. Snaha naroubovat vítězství bývalého vysokého představitele FIDESZ jako zásadní bod obratu v evropské politice je poněkud naivní (srov. Tabery, 2026). Problém je v tom, že Péter Magyar sice plánuje jít více na ruku Evropské unii a Německu (kvůli zmrazeným fondům), jeho politická orientace je však spíše „FIDESZ-soft“ než cokoli jiného. Maďarsko bude nadále odebírat ropu z Ruska, maďarská vláda bude dále prosazovat posilování právního postavení maďarské menšiny v sousedních státech (což je hlavní důvod chladných vztahů mezi Maďarskem a Ukrajinou), bude se odvolávat na výjimečnou pozici maďarského národa ve střední Evropě a udržovat odkaz katolicismu jako hlavního pilíře maďarské identity. Vláda konzervativců tak bude v Maďarsku pokračovat.

Problémem vysokého zisku jsou také vysoká očekávání. Péter Magyar má nyní čtyři roky na to, aby naplnil alespoň hlavní sliby. První oblastí bude demontáž struktur, které vytvořil FIDESZ k podpoře svých politických cílů. S tím souvisí i snaha zabránit Viktoru Orbánovi znovu kandidovat či tlak na prezidenta Tamáse Sulyoka, aby sám rezignoval. Oba tyto kroky jsou poměrně kontroverzní. Jednak omezit počet volebních období, která může premiér vykonávat, podobně jako u prezidenta, by byl evropský unikát, a zároveň je zde právní problém spočívající v retroaktivitě takového zákona. Není vůbec jasné, zda by nový zákon pouze neomezil Viktora Orbána v tom, že by mohl vládnout ještě další dvě období. Situace s prezidentem je ještě složitější. Tamás Sulyok byl legálně zvolen parlamentem (v Maďarsku mají nepřímou volbu podobně jako v České republice do roku 2013) a k jeho odvolání nyní chybí právní důvod. Prezident by musel závažným způsobem porušit ústavu či jiný zákon. Zvolení parlamentem ovládaným FIDESZem takovým prohřeškem není. Záleží tedy na Tamási Sulyokovi, zda veřejné výzvy vyslyší, nebo půjde s nastupující vládní většinou do střetu a zákopové války.

Pak je tu obecně řešení národnostní otázky. Péter Magyar se ihned po zvolení sešel se zástupci Maďarů žijících v sousedních zemích, například s lídrem Demokratického svazu Maďarů v Rumunsku Hunorem Kelemenem. Rovněž Benešovy dekrety a Maďaři na Slovensku byly součástí prvního rozhovoru vítěze maďarských voleb s premiérem Robertem Ficem. Z českého pohledu je to poněkud paradoxní situace. Lidé, kteří v České republice fandili Péteru Magyarovi a sami mohou považovat Benešovy dekrety za „právně vyhaslé“, zjišťují, že Péter Magyar bude v této věci možná ještě méně konsenzuální než Viktor Orbán.

Lze také polemizovat s myšlenkou, že se maďarské volby obrací kormidlo politického dění v Evropě. Pokud se podíváme na volby v zemích EU za poslední rok (národní a v případě Německa také státní, plus případ Norska), nevidíme v nich nějaký zásadní liberální obrat, viz tabulka níže. K jednotlivým volbám pouze stručný komentář. Portugalsko květen 2025: Posílení CHEGA (člen PFE) – etabluje se jako druhý pól politického spektra vůči liberálně-konzervativní PSD, socialisté v krizi, ztráta 20 křesel. Česko říjen 2025: ANO získává nominálně nejvyšší počet v historii ČR, široká mobilizace periferií, socialisté a komunisté mimo parlament. Nizozemsko říjen 2025: Deviantní případ, liberálové posilují, pravice a ultrapravice se štěpí od PVV k extrémnějším JA21 (+5,27 p. b.) či FvD (+2,31 p. b.). Německo (Bádensko-Württembersko) březen 2026: Vládní Zelení výhra, ale oslabení, znatelný nárůst AfD mimo tradiční NDR, kolaps SPD a ještě větší u FDP (více než polovina podpory). Německo (Porýní-Falc) březen 2026: CDU výhra a mírné posílení, znatelný nárůst AfD mimo tradiční NDR, kolaps SPD (-9,8 p. b.), FDP na 2 %. Slovinsko březen 2026: Oslabení vládních liberálů, ale stále výhra, posílení Janšovy SDS, vítěz voleb vzdal rozhovory o sestavení vlády. Dánsko březen 2026: Nejhorší výsledek socialistů od roku 1903, nacionalistická DPP (PFE) ztrojnásobila zisky. Maďarsko duben 2026: Nová nacionalistická a pravicová strana získala ústavní většinu, FIDESZ v opozici. Bulharsko duben 2026: Nová strana (PB) bývalého prezidenta Radeva získává ústavní většinu, socialisté mimo parlament. A ještě pro srovnání Norsko září 2025: Masivní nárůst pravicových konzervativců.

Spíše než na liberální obrat to vypadá na pokračující vyprazdňování tradičního středu, oslabování liberálních a sociálně demokratických stran, tradiční levice v krizi a vidíme znatelné posilování pravicových, národnostně orientovaných stran. Narůstá volatilita stranických systémů. Dříve ideologicky antagonistické strany se spojují v koalice a čelí novým subjektům, které vystupují mimo tradiční pravo-levý konflikt. Příklad Maďarska je symptomatický v tom, že se utkávají dvě pravicové formace, jedna nová konzervativně-liberální, druhá národně-konzervativní, a jiné strany zde hrají roli malých potenciálních koaličních partnerů – pokud existují.

země	datum typ voleb	volební účast [%]	volební účast		největší posun
			[p.b.]	vítěz	
Portugalsko	18.05.2025 předčasné	58,30	-1,60	PSD	CHEGA (+4,7 p.b.)
Česko	3.-4.10.2025 řádné	68,95	3,56	ANO	ANO (+7,4 p.b.)
Nizozemsko	29.10.2025 předčasné	78,30	0,55	D66	D66 (+10,65 p.b.)
Německo (Bádensko-Württembersko)	08.03.2026 řádné	69,60	5,80	Zelení	AfD (+9,1 p.b.)
Německo (Porýní-Falc)	22.03.2026 řádné	68,40	4,10	CDU	AfD (+11,2 p.b.)
Slovinsko	22.03.2026 řádné	70,25	-0,71	GS	SDS (+4,4 p.b.)
Dánsko	24.03.2026 řádné	83,99	-0,17	SD	DPP (+6,5 p.b.)
Maďarsko	12.04.2026 řádné	78,94	9,35	TISZA (nový)	TISZA (+53,18 p.b.) ¹
Bulharsko	19.04.2026 předčasné	51,11	12,30	PB (nový)	PB (+44,59 p.b.)
Norsko (mimo EU)	08.09.2025 řádné volby	80,10	2,90	Labour	Fremskrittspartiet (+12,2 p.b.)

¹ Většinová část vol. sys.

Zdroje

- Tabery, E. (2026). Orbán prohrál. A s ním i Babiš a jeho koaliční partneři. Respekt.cz. Publ.: 12. 4. 2026, 20:00. <https://www.respekt.cz/komentare/orban-prohral-a-s-nim-i-babis-a-jeho-koalicni-partneri>
- Unyatyinszki, G. (2024). Interjú adott a Blikknek Magyar Péter, a tüntetésről és a választásokról is beszélt: „Nincs ambícióm arra, hogy európai parlamenti képviselő legyek”. Blikk.hu. Publ.: 3. 4. 2024, 17:39. <https://www.blikk.hu/politika/magyar-politika/magyar-peter-interju/fng54e7>
- Vilček, I. (2026). Orbán: Vypadá to, že novou vládu v Maďarsku sestaví Zelenskyj, nebo já. Novinky.cz. Publ.: 13. 3. 2026. <https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-evropa-orban-vypada-to-ze-novou-vladu-v-madarsku-sestavi-zelenskyj-nebo-ja-40567423>
- Winter, O. (2026). How did Hungary's biggest cities vote? <https://x.com/OwenWntr/status/2043475045876404289>

Autor

KAREL SÁL

Analytik

Karel Sál vystudoval politologii na Institutu politologických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, kde v roce 2016 obhájil disertační práci s názvem Demokracie v krizi nezájmu: účinky využití internetových voleb ve volebním procesu vybraných zemí. Odborně se zabývá problematikou e-Governmentu, internetovými volbami a informační svobodou. Je autorem několika odborných článků, vystupuje na mezinárodních konferencích a je zakladatelem a editorem think-tanku e-politics.cz.

Vydavatel

INSTITUT PRO POLITIKU A SPOLEČNOST

Posláním Institutu je zkvalitňování českého politického a veřejného prostředí prostřednictvím profesionální a otevřené diskuse a vytvoření živé platformy, která pojmenovává zásadní problémy, vypracovává jejich analýzy a nabízí recepty pro jejich řešení formou spolupráce expertů a politiků, mezinárodních konferencí, seminářů, veřejných diskuzí, politických a společenských analýz dostupných celé české společnosti. Jsme přesvědčeni, že otevřená odborná diskuse a poznání podstaty a příčin jednotlivých problémů jsou nutným předpokladem jakéhokoli úspěšného řešení problémů současné společnosti.

Martinská 2, 110 00 Praha 1

+420 602 502 674

www.politikaspolecnost.cz

office@politikaspolecnost.cz